

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői s kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
irodája, Nagypiaczon.

NEMERE.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden igtatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknel alku szerint. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségben és Römer és Kammer nyomdájában.

Aldulianu János temetése Zernesten.

F. hó 21-ikén folyt le a Pesten elhunyt derék hazafi temetése Zernesten.

Mint már elébb közöltük, a boldogultnak szülőhelye Zernest volt; oda hozatta örök nyugalomra is a rokoni kegyelet.

Metianu János g. keleti esperes, az üdvözültnök unokatestvére és legbizalmasabb barátja, eszközölte és intézte a holt test leszállítását.

Reggel hat órakor Brassóból új megúj kocsisoportok indultak Zernest felé. Kiment teljes számban mindhárom, magyar, román és német testvériségi bizottság. Azokon kívül is igen nagy számmal minden nemzetiségű polgárok. A városi tanácsot négy tanácsos és a városkapitány képviselte. Megjelent a brassai román dalárda, a mely működött is az isteni tisztelet alatt. —

Fogarasvidék részéről a másod kapitány és néhány törvényszéki hivatalnok jelent meg.

Zernest végén megbizottak fogadták az érkezőket és valamennyit nagy vendégszeretettel látták el.

A halott Metianu esperes szállásán volt kitéve, körülötte a bánatos özvegy és gyermekei, két nagyobb leányának férjei: Sustai ur, Fogarasvidék törvényszéki elnöke, és Cimponeriu Anathász, a pesti kir. tábla pótbírája.

Kivülök a rokonság más tagjai.

Miután a különböző testületek illelmi látogatásait elvégezték, megkezdődött a gyászszertartás 11 órakor.

Az egyházi szolgálatot 8 lelkész végezte, kiknek élén a fogarasi g. keleti esperes Popescu Péter állott.

Papi laktól a templomig brassai küldöttek: tanácstagok, testvériségi bizottságok tagjai és minden nemzetiség kiváló egyénei vitték a koporsót.

Templomban a mise alatt két dalárda: a zernesti és brassai működött.

Mise után Dr. Popp Miklós brassai g. keleti gymn. tanár állott szószékbe és igen szabatos emlékbeszédben tüntette föl az elhunytak életadatait és érdemeit.

Ezután a koporsó a templom udvarán levő sirboltba tétetett.

Temetés után a nagy számu vendégek egy része Metianu espereshez, mások más barátságos házakhoz hívtak ebédre. Zernest megmutatta, hogy tudja méltányolni a megtiszteltetést, melyet kiváló fiának neve magának a községnek is részébe juttat. —

Alduleanuné asszony, a mint értesültünk, családjával együtt Zernesten fog tölteni néhány hetet; utóbb visszaköltözik Pestre, hogy 10 éves fiacskája nevelését ott végezze be.

Adja Isten, hogy a fiuban és a derék leányokban legyen kipótolva az anyának és a hazának a nemes apa kora halála által szenvedett nagy veszteség!

Magyar képviselőház.

A képviselőház május 16-ki ülésében a belügyminiszter Simouyi Ernőnek a munkásmozgalomra vonatkozó minapi interpellációjára a tényálladék vázlatával felelt; a kereskedelmi miniszter pedig Váradinak az osztrák Lloyd szerződését illető kérdésére válaszolt. A napirenden a ház költségvetésén kívül több elfogadott törvényjavaslat végleges elfogadása és azon módosítások tárgyalása volt, melyeket a főrendiház a községi törvényjavaslaton eszközölt. E módosítások egyike, mely a rendezett taná-

csu városok számadásait és a megye ellenőrzése alá veti, az ellenzék részéről támadásokat idézett föl a kormány és a még mindig ideiglenes főrendiház ellen, hol 700 meghívottnak egy törpe töredéke dönt a törvényjavaslatok sorsa fölött.

A ház a módosításokat elfogadta. A mai ülésben terjeszté be Zichy Nándor gr. a bankbizottság jelentését is, mely e bizottság egy évi munkájának eredménye.

F. h. 17-én egy legfelsőbb királyi leirat következtében az 1869. évi apr. h. 24-én megnyitott 1869—1872 évi országgyűlés második ülészsaka bekezdődött s egyszersmind a harmadik ülészsaka f. h. 19-ik napjára hivatott össze.

Somssich Pál elnök: Mielőtt a most hódoló tisztelettel kihirdetett legkegyelmesebb királyi leiratnak rendelete szerint a jelen országgyűlésnek második ülészsakát bezárnók, elnöki kötelességemnek tartom annak folyamára visszatekinteni s eredményeit megemlíteni.

Ezen második szaknak első ülése 1870-diki évi augusztus 4-dikén tartatott, — s az erre következő napokon a képviselőház megválasztván alelnökeit és jegyzőit, — megalakult; azután üléseit bizonytalan időre elnapolván, ugyanazon év október 22-kén gyűlt ismét össze. Azóta a mai napig 117 ülés tartatott. Ezen időszakban az igazolt képviselők legnagyobb száma volt 434, mely szám a történet lemondások és halálások által időnkint változott. Ugyanis a lemondott képviselők száma 17, az elhunytaké 6, újból választott 23, kik közül egynek választása — kérvény adatván be ellene, — bírálat alá vétetett és igazolatott.

A halál által elragadott képviselők száma az első ülészsak alatt elhunytakkal együtt 18-ra rug, kik között nemcsak társaikat vesztették el a képviselők, de a ház kitünő tagjaitól, a haza nagyérdemű fiatal fosztatott meg. Legyen áldásos emléküik!

A jelen országgyűlés második ülészsakának eredményei a következők:

Az 1871. évi állam-költségvetésről szóló X. törvénycikkben megállapított összegek: 1) a rendes kiadásokra 149.923.961 ft., 2) a rendkívüli kiadásokra 55.099.706 ft., 3) hitelművelési és pénztári kiadásokra 55.780.505 forintot, összes szükséglet 260.804.172 ft.

Ezeknek fődözete: 1) rendes fődözet 145.646.841 ft., 2) rendkívüli fődözet 42.610.526 ft., 3) hitel-

TÁRCSA.

Poroszország létrejövele és terjeszkedése.

(Történelmi correpetitívó)

irta a Denevér.

(Folytatás).

Már ezelőtt vettetett meg alapja egy „Porosz hajóhad“ létrehozatalának, sőt Pillauban hajó hadi főparancsnokság is állítottott fel; minthogy tehát Spanyolország a részéről ígért 1,800.000 tallér hadi segélyt meg nem fizette, sem pedig „Trinidad“ szigetét a Poroszok birtokába nem adta, 1680. évben a porosz hajó raj, három nyugot Indiából gazdagon málházva haza térő, spanyol hajót, ejtett zsákmánnyal; — Spanyolország megelégedett azzal, hogy rosszalását diplomáciai uton fejezte ki.

Különös gondot fordított Frigyes Vilmos a gazdaság ipar és kereskedés emelésére, mely végre 1682-ben Africában „Guineaban“ porosz gyarmatot igyekezett alapítani „Friedrichsburg“ név alatt, de e terve nem létesülhetvén a megvásárolt birtokot Hollandiának adta el.

Az Oder és Spree vizeket hajózható csatorna által kötötte össze és a posta ügyet tetemesen javítva rendezte.

Különösen tapintatot és éles előrelátást tanúsított Frigyes Vilmos, midőn a „Svajcz catholikus részéből, Savoyából, Csehországból, Sziléziából és

Hollandiából“ kivándorolt protestánsokat országaiba befogadta és megtelepítette, de kivált nagy horderővel birt 1685. évben a „nantesi edictumnak megszüntetésekor 20.000 francia protestáns (Hugenotte) Poroszországban megtelepítése, mert ezen Franciaország legfelvilágosodottabb és legügyesebb iparosai „francia ipart, francia élénkséget és francia miveltiséget hoztak magukkal, azt a porosz állam gyarapítására értékesítvén,

1671-ben nagy számu Austriából elűzött zsidó jött Poroszországba, kik szinte a kereskedés élénkítésére nagy hatással voltak.

Frigyes Vilmos 1688-ban April 29-én halt meg, utódjának jól rendezett államot, 650.000 tallért és 28.000 emberből álló jól szervezett rendes hadsereget hagyván örökségül.

III. Frigyes választó fejedelem atyjánál testileg és szellemileg sokkal hátrább állott, de annál fényűzőbb és nagyravagyóbb volt.

1701-ben I. Frigyes név alatt vette fel a „porosz királyi címet“ mely cimbeni haladás habár Poroszország tekintélyét és az európai ügyekbe való befolyását nagyon emelte, és erélyes fejedelem azt sok oldalulag kizsákmányolhatta volna, — ellenkező viszonyok folytán Poroszországnak sok anyagi áldozatába került.

Ezen első porosz király különös érdemei közé soroljuk a hallei egyetemnek 1694-beni és később a berlini tudományos akademia alapítását.

Ámbár atyja tetterejével nem birt, mégis a szerencse által segítve gyarapította birodalmát „Lingen és Meurs grófságok“ valamint a helvét szövetséghez már tartozott 21-dik Canton t. i. a „Neufchateli hercegség“ öröklése által, — Quedlinburgot és Teckelburg grófságot vásár folytán szerezte meg.

1709-ben ragályos nyavalya 250.000 embert pusztított el, a roppant udvari fényűzés és a spanyol örökösödési háboru alatt austria részére a Rajna mellett és Olaszországban fenntartott 26.000 embernyi porosz hadseregekre tett költségek folytán ezen 1713-ban elhunyt király, fia és örököse részére és állama terhére meglehetősen mennyiségű állam adósságot hagyott maga után.

Ily nyomasztó állapotban vette át I. Frigyes Vilmos a kormányt és uralkodott 1713—1740-ig. — Ezen fejedelem takarékos, egész világban egyszerű és környezetétől is egyszerűséget követelő, különben tulajdon fia iránt is az embertelenségig szigorú volt; — ő oda vitte az államot rövid idő alatt, hogy vaskarával a beligazgatást új kerékvágásba hozván kellemetlen helyzetéből kibontakozott, és halála után nem csak egy jól szervezett és kitünően begyakorolt 72.000 embernyi hadsereget, de 8,700.000 tallérnyi megtakarított összeget is hagyott maga után.

1730. évben Austria Salzburgban és környékén ismét a protestánsokat Wurmbrand gróf helytartó által üldözöbe vétetvén, I. Frigyes Vilmos a kivándorolt 30.000 Salzburgi közül hozzá fordult 18.000-et államaiba befogadott, s így a többször dühöngött dögvész által pusztított tartományokat népesítvén, a földmívelés, ipar és kereskedés emelésére sokat tett. —

A művészetet nem kedvelte, hanem a jövedelmező gyakorlati forrásokat igyekezett megnyitni, alatta több mint 1000 népszkola nyitattott meg, Potsdamban katonai árva intézetet, Berlinben a „Charité“ című intézetet és lelenczházat alapította.

(Folytatása következik.)

V i d é k.

Felhívás a nevelésügy tekintetében. Epítsünk iskolát.

Van e szebb tér és dicsőbb hely, hol az ember magának öröké, tartó emléket, és nagyszerű vívmányokat szerezhetne, mint a nevelésügy tere.

Itt lehet megmutatni a valódi kitüntetését mit tehetnek egyesek, mit a többségek; de nem hivatkozom a múlt időkre, csak a jövőre van célom felmutatni mit vihetnének ki az össze tett erők közösen működve a megmérhetetlen ügyben.

1870-ik évi tanítói hivatalomat S. K. helységben töltém, hol mint felekezeti tanító volt szerencsém működni. Allomásom fizetésemhez mérve nagyon szűkkörü volt; de ezt se számítottam ha legalább a tanügy iránt, valami látszólagos rokonszenvet tapasztaltam volna. Hogy ki vagy mi ennek oka, arra most nem utalok, ki fogja fejteni ezt maga az idő. Most csak arra kérem tisztelt polgártársaimat ne engedjék magukat azon téves uton vezetni, ábranduljanak ki régi tömkeleges mámoraiukból s a kornak legszebbben kínálkozó alkalmával éljenek, az az létesítsenek, teremtsenek újokat, vagy mások után vizsgálódva legyenek azok utazói.

Gondolják meg azt önként mint atyák, hogy miután nincs törvényszerű iskolájuk, egy pár évtized alatt hol fognak állani a többiekkel és nem tudja e az utókor átka az atyákat ezen vétkes tényért. E világon minden halad, a ki nem tesz hátra marad.

Most tehát midőn kínálkozik az alkalom, most midőn van módjuk ezen jövőre boldogító eszmét létesíteni, ragadják meg, s állítsanak „iskolát“, tegyenek abba valódi lelket (tanítót) hogy neveljen honát igazán boldogító értelmes derék polgárokat és honleányokat kik ne legyenek bábjai önmaguknak.

Tudom e tekintetben lesz pártfogójuk a nagy hivatásának megfelelő „magyar kormány“; csak zörgetni kell és nyílt szívvel állna elő, többé az álokoskodásokra semmit ne hajtani.

Tegyétek össze tehát filéireiket s közösen teremtsék meg a népmivéledés színhelyét.

Rajta tisztelt polgártársak! ne hagyják elosonni a drága időt szemeik előtt: mert nagy tiszteletben álló költünk is azt mondta:

Szedj illatos rozságot, míg tart a szép nyár.
Becsüld meg az órákat, az idő eljár.

K ö v é r L á z á r.

B á c s f a l u 1871, május 8-án.

K ü l f ö l d.

Francia ügyek.

Párisban a viszályok növekvőben vannak.

A „Monde“ Chambord grófnak egy levelét közli, melyben az fájjalja a polgár-háborút, s a francziákat viszályaik s előítéleteik elfeledésére sürgeti. —

Ő nem óhajt valamelyik párttal uralkodni, hanem mindenki loyális közreműködését fogadná el, s az országnak adná vissza a vallást, egyetértést, s a békét. —

A német seregek parancsnoka Páris előtt utasított, hogy a communitet az encenite teljes leszerelésére szólítsa fel. Ezen utasítást a német közvetítés első lépésének tekintik, mely a lázadás gyors leigázására fog történni.

Az enceniteben több rés van már löve. A porte d'Auteuil teljesen le van rombolva. A delegáltak congressusa Lyonban meghiusult. Összesen csak 40 delegált érkezett meg, kik azonban csakhamar ismét elutaztak, mert belátták a siker lehetetlenségét.

V e r s a i l l e s b ó l 15-ről jelentik: Ma éjjel semmi fontos esemény sem történt. Tegnap a Vanves erődben 60 ágyút találtak. A montretonti s a többi ütegek tartós ágyuzása a körfalakban tetemes kárt okoz. Minden üteget leszerel, oltalmazza a közeledési munkálatokat, melyek igen buzgón folynak. —

ANGOL ÜGYEK.

Az európai tudományos világ egyik legjelesebb tagját veszté el a f. hó 12-én Londonban, 79 éves korában elhunyt Sir John Herschel, kitűnő csillagász személyében. Ő ama híres csillagász, Sir William Herschel fia volt, ki 90 év előtt, az először Georgium Siduse, vagy Uranus-nak, most pedig fölföldözéről Herschel-nek nevezett bolygót fődözé föl. Az elhunyt számos kitűnő matematikai s csillagászati műveket szerzője, az angol csillagászati társulat elnöke, s szinte az összes európai s amerikai akadémiák tiszteleti, vagy levelező tagja volt.

OLASZ ÜGYEK.

A Római egyetem mind azon tanárai, kik a Döllingerhez intézett feliratot aláírták, legközelebb egyenként excommunicáltaknak.

Münchenbuchsee, Canton Bern, máj. 8-án.

Tekintetes szerkesztő ur!

Bolygok mint az Orbán lelke. Kedves kötelességet vélek teljesíteni, ha barangolá saimból bármi halvány színnel festett rövid képet nyújthatok a szerkesztő ur elé. — Kezdem tehát Bernen, mely közelebbi kőjutásunknak kiindulási pontja volt. Nevezett város a „Bundesrath“ székhelye és így a különböző consulok tanyája. Hogy e városban monarchikus államok követi laknak, rögtön felismerheti az, ki Svajcrot ismeri. Az ellentét a republicai és monarchiai államképek közt itt igen szembetűnő.

Maga a város igen csinos fekvése mint rendezen a svajci városoké: regényes. A lakosságon észrevehető, hogy kasztrendszerhez szokott befolyásos egyének játszó a főszerepet a városban; a mi a társadalmi miveltségre — mi sok itteni városban meglehetősen alant áll — jótékony befolyással van.

Nevezetességeinek elősorolásával igen hosszas lehetnék, azért szabadjon azok mellőzésével csak az egyetemet megemlíteni — melynek magam is tagja vagyok. Svajcznak mind a négy egyetemét a mennyiben lehetett igyekeztem kiismerni — mint egykori egyetemi polgár, de a tanszabadságnak oly szép példáját mint ennél: még nem láttam; ugyszintén oly általános vágyat a tudomány iránt, mint a minővel e város lakossága bír. Nehány előadás már jelen lévén: azt tapasztaltam, hogy a hallgatóság, a társadalom csaknem minden osztályából képviselve van; különösen tisztelet a nőknek kik csaknem annyian hallgatják a paedagogiát, mint a férfiak.

Május 2-ikán innen a hazának négy nagy reményű fia indultunk Genfnek. Természetes, hogy mind olyan diákkéle emberek mi is teljesen honn éreztük magunkat a 3-dik oszt. coupéban, lett légyen ott bármily tarka csoportozat. Vig kedélyvel gyöngyözködve a természet mesteri művében és a Bern cantoni „dütsch“ nyelvben értünk Freiburgba. Itt egyéb megnézendő nem volt mint a templom és annak világhírű orgonája. Ez orgonaszó még most is hangzik fülembbe, ha eszembe jut, hogy érette 10 frankot fiztettem.

Freiburgból kezdődik már a francia Svajcz, és vele kezdődött egyszersmind utazásunk érdekessége kellemes és kellemetlen oldala. Innen kezdve a copre vendégei előtt mindig rebus gyanánt szerepeltünk, a mennyiben nyelvünk után ránk nem tudtak ismerni. Noha Svajczhoz ez a rész ép úgy tartozik mint bármely más része: de azért még csak elvéve se lehet egyetlen német szót hallani. A magasabb műveltségűnek ha tán beszél is németül, most büszkesége nem engedné, azt tenni, míg az alsóbb osztály nem is akar elismerni más nyelvet mint a magáét: a francziát.

Május hónap a turisták hónapja lévén, minden látni vágyó utazik. Így nem épen érdektelen utazó társakra találtunk a 3-ik osztályban is. Megpróbáltuk tehát velők társalogni; természetes hogy német nyelven. No de volt is ezért drága dolgnak, rögtön kitalálták, hogy mik nem vagyunk: németek! Azonnal esküdt ellenségünk lett a coupé minden tagja, mi miatt némi kellemetlenségnek is ki voltunk téve. De azért nem riadtunk vissza, hanem tovább menve, német képben — megérkeztünk, Laupanvő-ba. Ezt a várost a genfi tópartjára csak amugy jó kedvében teremté az isten; fekvést oly gyönyörűt adott neki, hogy irigyelhetné akármelyik világváros. Itt egyébb kaland nem történt csak az, hogy egy kertből — melyet mi berendezésénél fogva publicusnak véltünk — annak francia tulajdonosa: kutyák társaságában kergetett ki bennünket; németnek szidott francziául. Innen tele vágygyal, hogy németre találjunk — értünk Genfbe, a kis Párisba. Most e város képviseli Párist. Ez most az élvhajászok menhelye. Képviselve van itt a continens minden nemzete elannyira, hogy a 42 ezer lakosál bíró városban 24 ezer idegen.

A nyelv azonban francia, mert a ki más nyelven mer beszélni az céltáblának van kitéve. Mi ha magyarul beszélünk — muszkának neveztek, ha németül, ekkor csaknem ököllet fenyegettek. Ily viszonyok között ki bátor férfira akadunk, ki németül bár csak gagyogott is: rögtön „földinek“ szólitottuk. Francziát vajmi keveset beszélve: csak német nyelvsegélyvel kellett elbitetnünk — az az ha lehetett volna, hogy mi nem az ő gyalázatos ellenségi, sőt a nemes harc alatt a legmelegebb rokonszenvezői voltunk; az mind nem használt, mert ha az étkezésért az angoltól vett két árt, tőlünk négyegyében szedte.

Daczára ezeknek, rám e város elfeledhetlen hatással volt és itt töltött napjaimat élet tapasztalataim legszebbjei közé sorozom. Átalán Svajcz min-

művelési fődözet 54,004.443 frt., összes fődözet 242 mill. 261. 810 frt.

A mutatkozó hiány: 1) a rendes kiadásokban 4,277.120 ft., 2) a rendkívüli kiadásokban 12,489.180 frt., 3) a hitelművelési és pénztári kiadásokban 1 m. 776.062 frt., összes hiány 18,542.362 frt.

Póthitelként a pénzügyi bizottság által megszavaztatni ajánlottak: 1) a határvidéki posta-, távirda- és tengerészeti kiadások fedezésére a 264.400 fitnyi bevétel levonása után 269.100 frt., 2) a közbiztonság helyreállítására az ország alsó vidékein működő királyi biztos és bíróságok számára 140.000 frt., 3) a horvát-szlavonországi államutak főtartására az 1869 előtti időkből 160.000 frt. összesen 569.100 frt.

Ez által a hiány mindössze fölemelkednék 19 mill. 111.462 fitra.

Kéretett még a póthitel a fiucei kikötő kiépítésére 1 millió, mely azonban a pénzügyi bizottság javaslata szerint állósított adósság útján fogna fődözteni. —

Érdekesnek tartom itt különösen megjegyezni, miként az 1871. évi költségvetésben: 1) a közoktatási célokra 566.000 frttal, 2) közlekedési célokra 1 mill. 183.697 frttal, 3) honvédelmi rendes kiadásra 1 mill. 641.120 frttal, honvédelmi rendkívüli 1,152.387 forinttal, 4) a pénzügyminiszter által javaslatba hozott különféle beruházásokra közel 5.000,000 frttal több szavaztatott meg, mint 1870 évben.

A nemzetgazdaság, ipar, kereskedelem és földművelés érdemében az illető miniszter kilencz tv. javaslatot terjesztett a képviselőház elé, a mult ülészkából pedig hat maradt függőben.

A közmunka- és közlekedés érdekében, illetőleg a vasutak, csatornák, tengeri kikötők és állami utak építése tárgyában az illető miniszter a ház elé tizenhárom tv.-javaslatot terjesztett; a mult ülészkából egy maradt függőben.

Az igazságszolgáltatás érdekében az illető miniszter öt törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé; a mult ülészkából függőben maradt tizenhét. Ezek közül szentesített és kihirdettetett négy: u. m. a bírák és bírósági hivatalnokok áthelyezéséről és nyugdíjazásáról, a fiucei provizorium és a volt királyi biztos költségei fődözéséről, a kir. tábla itélő bíráinak szaporításáról szóló törvények; ő fölsége elé terjesztett szentesítés végett három, u. m. a Francia- az Olasz- és Svéd és Norvégországgal a közbünsök kölcsönös kiadásáról szóló szerződés beczikkelyezését tárgyzó tv.-javaslatok. Függőben van tizenöt, u. m., a kir. ügyészségről, a bírósági végrehajtókról, a testi fenyték eltörléséről, a vadászati jog szabályozásáról a békebírákról, az első folyamodású bíróságok számáról és székhelyeiről az első folyamodású bíróságok és a kir. ügyészségnek költségvetéséről, az urbéri viszonyok végleges rendezéséről, a bérföldekről, az irtványokról, az udvartelki birtokokról, a telepítvényekről, az erdélyi részekben az arányosításról és tagosításról, a magyar földhite- lintezeről, és az első folyamodású bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslatok.

A közoktatási, népnevelési és vallásügyi tárgyban az illető miniszter a képviselőház elé terjesztett egy törvényjavaslatot; a mult ülészkából fönmaradt hat. Ezek közül csak egy szentesítettett: az Eszterházy-féle képtár megvételéről. Függőben maradt ismét hat: a vallás szabad gyakorlatáról, a kisdudóvóákról, a középokttásról, a pesti egyetemről, a kolozsvári egyetem föllállításáról és az országos müegyetem újraszervezéséről szóló törvényjavaslatok.

A belügyeket illetőleg az illető miniszter be- terjesztett egy törvényjavaslatot. a mult ülészkából visszamaradt szintén egy. Tárgyaltattak, de még nem szentesítették a községek rendezéséről és a közbiztonság megállapítására szükséges póthitelről szóló tv.-javaslatok.

A birodalmi és országos véderő emelése érdekében az illető miniszter beadott hét törvényjavaslatot. Ezek közül szentesítettett és kihirdettetett hat, u. m. az 1871. évi újonczutalékról, a honvédkerü- letek új beosztásáról, a honvédlovasszázadok szaporításáról, a honvédorvosok rendszeresítéséről, a honvédzászlóalj törzsek személyzetének változtatásáról, a honvédtisztek és altisztek kiképzéséről szóló törvények. Függőben maradt egy, a hosszan szolgált altisztek közhivatalban alkalmazásáról szóló törvényjavaslat.

Végre a képviselő urak beadtak a jelen ülés- szak alatt három törvényjavaslatot; a mult ülés- szkből visszamaradt tizenkettő; függőben maradt tehát tizenöt.

Ezekben törekedtem a lefolyt második ülészak- nak folyamára vonatkozó adatokat összeállítani. — A képviselőház a nyilvános ülés után tartott zárt tanácskozásában abban állapodott meg, hogy a ház megalakulása f. h. 19-én fog végbemenni.

den városának meg van a maga jellege melyek egymástól minden tekintetben annyira eltérők, hogy azokat a föld különböző országaiba mindeniket — csaknem mintaképpül be lehetni osztani. E városok közt Genf első helyet foglal és méltán. Pestet, Bécsét, Münchent stb. még csak hasonlatba se lehetne tenni ezzel a külsint illetőleg. A legnagyobb változatosság uralg itt; csak hogy ezeknek végeredménye természetesen könyelem és kék, és a mi a másokkal karöltve jár: egy kis erkölcsi hanyatlás.

Nevezetesei között kedves emléket költöttek bennem: Kalvin és Rousseau emlékei; csak hogy az előbbinek porait még ma sem jelzi egy ridg kódarabnál (1 láb nagyság) egyébe.

Genfben egy valódi „Landsman“-ra az akadva B. Balassa Antalban: meghívást kaptunk látogatására — ki Versaixban — Genfből 3-ik vasuti állomáson lakik. Május 6-ikán mentünk látogatására; nála töltöttünk egy napot, akarám mondani én egyik collegámmal csak valami 3 órát. A napnak többi részét, mintegy 7 órát a genfi ton és egyet Savojában. Hosszúnak tetszethetik 7 órai szandalinózás; azért nehogy tulságos bátor gyerekek nevezzen a szerkesztő us elmondom röviden ez intermetstöt. Kora reggel lévén: bárónk a nap kedvessé tételére, fegyvereket és szandolinokat ajánlott fel. Kétségkivül én az utóbbit választottam egyik collegával; míg a más kettő a báró vezérlete alatt vadászni indult. Mi is a kikötőből — a lehető jó kedélyvel a tó sima tükreire boesátottuk kis hajonkat, az én szenvedélyes vezetése alatt.

Egy fél órai élvezetdus utazás alatt szépekén elértük a tónak egy ismeretlen örvényét. Itt erősen kellvén evezni: evező lapáton kettő tört, és ráadásul a szél dudalásához úgy rágyújtott, mint csak lehető volt. Hét óra hosszában tetszet széluramnak játszani kis sajkáinkkal, minden perczen mutatva nekünk a biztos halált; végre kegyeskedett Savojába áthányini. Hogy mily érzetek közt: azt szabadon kihagynom, mert csak amugy borsózik a hátam bele, ha csak a genfi tó nevét hallom is. Ez intermezo után a vacsora, mely igazi magyaros volt, sehogy se esett jól.

Orbán Ferencz.

Legujabb.

Bécs, május 17. A Pontus kérdést illető londoni egyezmény ratificatiói f. hó 15-én váltattak.

Bukurest, május 17. Az oláh nagybirtokossági választások kormányhú irányban ütöttek ki; a fejedelmi pár lelkesen fogadtatott.

Bécs, május 17. A felirati bizottságban levő alkotmánypártiak újabb kísérlete, a lengyelekkel az egyenes reichsrathti választokra nézve egyezséget létrehozni, ismét meghiúsult.

Bern, máj. 17. A szöv. revideáló bizottság a szövetségi dohányadó életbeléptetését hozza javaslatba.

Bukurest, máj. 17. A kormány a második választó kerületben is győzött.

Flórencz, máj. 16. A kamara a tv.-javaslatot, mely szerint Flórencz városának, a fővárosnak Rómába áttétele következtében, kárpótlás adassék, elfogadtatott.

München, május 17. A közoktatástügyér, a Vilmos gymnasiumi igazgató panaszára, a csallatlanságot tanító dr. Streber hit- és történelmi tanárt ezen állásától elmozdította.

Prága, május 17. Schaeffle itt hirszerint biztosította az illefóket, hogy Hohenwarth a kiegyezési alkudozások felvétele végett ide fog jönni.

Sz.-Pétervár, máj. 17. A csár üdvkivánátát küldötte Vilmos császárnak a frankfurti békekötés alkalmából.

Konstantinápoly, május 16. A hadügyminiszteriumban egy bizottság a dunai erődök nagyobbítása és erősítése tárgyában ülésez.

Nápoly, május 17. Az itteni tengerészeti kiállítását a nagy arany éremmel fogja jutalmazni.

Zágráb, május 17. Pejácsevich gr. miniszter és Gyurkovits megválasztattak.

Róma, máj. 17. Az itteni egyetemi hallgatók Döllingerhez feliratot szándékoznak intézni.

Berlin, máj. 17. A „Prov. Corr.“ a frankfurti békekötésből még eddig ismeretlen határozatokat közöl; ezek szerint az annektált részekben fekvő hely. és ág. hitvallású községek nem tartoznak többé a franciaországi egyházi hatóságok alá, valamint a Franciaországnál megmaradt ily községek nem a strassburgi főkonsistoriumhoz. A szellemi tulajdon védelmére fenállott szerződés ismét érvénybe lép. — Ugyane lap tévesnek mondja a hírt, hogy a diadalmenet Berlinbe junius elején történik, mint hogy a német csapatok ily hamar nem térhetnek haza Franciaországból.

Brüssel, máj. 17. A „Journ. de Bruxelles“ jelenti hogy az északi vasp. társaság tudatja, miszerint a francia kormány közlései tolytán bármily fegyvernem beszállítása Franciaországba el van tiltva. —

Magyar színház Brassóban.

Kedden f. h. 16-án: „Az elátkozott herceg“, vigjáték 3 felvonásban Plöcz után, fordította Somolky, adatott; a jól választott (az éneket nem hallom) előadott darab, sokkal több közönséget érdemelt volna. (Györfly), ez est hőse, Pech József, vargasteri remekül játszák; szóval gyönyörteljes esténk vala. —

Csütörtökön f. hó 18-án: „Liliomfi“, vigjáték 3 felvonásban Szigligetitől adatott. (Török) Szilvási profeszort páratlan ügyességgel jellemzé. (Bácsné) Mária árvát jól adta mint rendesen. Kár volt szegényt úgy megbüntetni, hogy oly rekedt vagy hasadt gordonok kíséretével ámbár a zenészek jól megadták a hangot énekeljen, sokkal jobb lett volna nem éneklő szóval elmondani, mit akartak énekelni, legalább a közönség megértette volna s nem kellett volna oly félrepszűtő kinokon keresztül menni. (Ifj. Bács) Liliomfit otthonias ügyességgel, színészársára (Dalnoki) Szellemfit nagyon heljes komikus változatokkal adák. Ez estén mindenikben látszék a készség: a sugó ma pianó volt.

Szombaton május 20-án Osváth pár jávára bérlet szünetben: „A koldusnő“, irták Anicet Bourgeois és Masson, fordította Csepregi L. adatott. A ház meglehetősen látogatott volt a jutalmazott (Osváth) Aergen Pál gyárost igyekezet teljesen adá. (Györflyné) Margitot a gyáros nejét, később a világtalan kaldusnót, oly dicső érzésteljesen jellemzé, hogy a közönség nagyobb részének résztvevő könyeket varázsla szeméből elő. (Döme Jolánka) Marikát kedvesen játszák. (Döméné) Rendorf anyját jól vitte. (Ifj. Bács) Rendorfot, (Bácsné) Brigittát, (Dalnoki) Miskát sikerülten játszák.

Nem mondhatni épen hogy minden hiány nélküli lett volna az előadás, de azért a nem igen túlzó kiválmalu közönség ki volt elégtve.

Vasárnap május 21-én: „A kis árva“, vagy a cigány mint földes ur, eredeti népszimű dalokkal és táncz 4 felvoásban, írta Benkő Kálmán adatott. A szokott szereplők közül ki kell emelnünk (Györflyt), ki a cigányt nagyon jól, (ifj. Bács) Füzési Kálmánt, (Osváth) a tisztartot (Bácsné) Etelkát (Ferencziné) a majorosnét (Gy. Amália) Ilont, (Török) Gyurit a huszárt, (Ilon) kedvesét, úgy játszákn mintha valóságosan szerelnék egymást mind igen szerepekhez illően játszákn.

(Dalnoki) a Rectort (n. b. egy részegest) nagyon sikerülten s mondhatni valóságosan adta, maszkirozása, komikus test és arcz mozgalmi, eddig nem halható improvizáló tehetsége a darab végén rendkívüli tánczkedve, ugrándozásaiban Kálmánnak tyukszemére lépése, tanusíták, hogy a „nemerézés“ használt, s ő ma komolyan hangja orvoslásához kezdett. Ezen nagyreményű fiatal művészt feltett szándokában a közönség is segédkezne talán, ha az igazgató ur, egy jutalom játékokat, e majdan jó komikusunk számára, távozások előtt rendezve. Még hátra levő bérleteinkben a repedt gordonok félrepszűtő hangjaikkal ne kinoztasson édes igazgató ur, mert köztünk is van egy két kotta értő s szép dalt és zenét szerető, s ha ebbeli barátságos óhajunkat teljesíti, úgy jövőre is jó barátok maradunk s szívesen látott lesz a Györfly társasága körünkben.

F. h. 24-én azaz jövő szerdán kedvelt Györfly Amália kisasszony házassági jutalmául adatik Marsa, „az ezred leánya“ katonai jeles vigjáték dalokkal 3 felvonásban.

Megvagyunk győződve, hogy Györfly Amália k. a. kinek sok vigestélyt köszönhetünk kedves játéka által nagy pártfogásban részesülend „jutalomjátéka“ alkalmával is.

A „Nemere“ eredeti táviratai.

Feladatott Pesten 22-án 9 óra.
Érkezett 22-án 11 óra 35 perc.

Gróf Festetich miniszter leköszönt. Helyette báró Wenkheim Béla nevezetett ki.

Versaillesi hadtestek 21-kén két kapunál bevonultak Párisba.

V e g y e s.

(C o n f i r m á t i ó.) Az elmúlt vasárnap, az az f. hó 21-én szokott ünnepélyességgel és nagy részvét mellett ment végbe a Confirmatio az ev. ref. egyházban. Részesítették az egyházi szentségben 46 tag, azaz 33 fiu és 13 leány. Ezek közül volt helybeli 15, idegen 31. Nemzetiségökre nézve mind magyarok. —

(A h a z a r é r ő h u s z á r o k a t) Tolnán, mint a „Pesti Napló“-nak írják, igen szívesen fogadták, s a tolnai kaszinó a huszár-tiszti-kar tiszteltére lakomát adott, mely mintegy 80 teritékből állt. A lakomán a szomszédos faddi közbirtokosok közül is sokan voltak jelen. A lakomán pénzt gyűjtöttek, melyből majd a legénységet is megvendégeklik, a mint tolnai laktanyáján elrendezkedik.

(T ü z a t e m p l o m b a n.) Pesten az apácák templomában tegnapelőtt szerencsétlenség történt. Nyolcz-kilencz éves leányokat avattak föl s áldoztattak, midőn egyszerre a tartott gyertyák egyikétől az első áldozó leányka ruhája meggyulladt s lángra lobbant. Az apácák megijedtek, a gyerekek jajgattak, csak az épen jelenlevő Toldy Ferencz nem veszté el lélekjelenlétét s átkarolván az égő leánykát sebektől boritva vitték el a templomból.

(M i n i s z t e r v á l t o z á s u k.) Gróf Andrassy Bécsből lejőve meglátogatta „Horváth Boldizsárt“ és egy órai barátságos és igen szívélyes értekezés után bele nyugodott, hogy Horváth lemondásának elfogadását ajánlja a királynak. G o r o v á l e m o n d á s á n a k h i r e i s á l l a n d ó l a g t a r t j a m a g á t. D r. P a u l e r l e m o n d á s á t m o s t n e m e m l e g e t i k; a h e l y e t t a z o n b a n e g y s z e r r e t e l j e s b i z o n y o s s á g g a l á l l í t j á k, h o g y g r. F e s t e t i c h v i s s z a l é p é s h e l y é t a v o l t b e l ü g y é r, b. W e n k h e i m B é l a f o g l a l j a e l.

Közzgazdászati rovat.

Brassói piac május 19-én 1871.

64 kupás véka tiszta buza ft. 6.80—7.20. — Elegybuza ft. 6.10. — Rozs ft. 5.80—6. — Török buza ft. 6.—6.20. — Árpa ft. 4.50. — Zab ft. 3.—3.10. — Borsó ft. 7.40 — Lenmag frt. 10.60. — Kendermag ft. 4 — Paszuj ft. 4.80. — Köles ft. 4.40.— Sárga kása ft. 9. — Árpa kása ft. 10 Gyöngy kása — ft. 11. 80. — Zsemle kása ft. 27. — Egy mázsa szalona ft. 33. — Füstös szalona 35.—36. — Sonka ft. 40—44. — Szalámi ft. 56.—60. — Háj sózott ft. 33.—40. — Hamuzsir ft. 15. 50. Skumpia frt 5.40 — 6.20. — Kender frt. 18.—23. — Gyertya frt. 33. — Takaré-Gyertya frt. 36. — Szentdomokosi réz frt. 56.—kiverve 68. — Egy kupa Lenmagolaj 44 kr. — Tehénvaj frt. 1.60. — Juhvaj frt. 1.10. — Haj zsir 90.—94. — Egy veder uj turó fr. 2.60. — Sajt frt. 2.40. — Orda frt. 2.30. — Egy oka fejtér czurkány gyapju 74 kr. — Bárány gyapju fekete kr. 90—1 frt., fejtér 70—75 kr.

Marhahus 20 kr. Disznohus 24.

Brassói poszto és moldon nagy menyiségben van és olesó áron kapható.

Bécsi börze május 22-én. Brassói pénzaruk m. 22-én

Pénzemekek.		Pénzemekek.	
Arany	5. 91 1/2	Arany	5. 95
Napoleon'or	9. 92 1/2	Napoleon'or	9. 96
Ezüst	122. 70	Magyar 20 franc . .	9. 96
Magyar földteherm.	79. 90	Ezüst huszas	— 43
Erdélyi „	75. 25	Tallér	2. 40
Banati „	79. 75	Török lira	11. 30

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

Szives tudomásul a Borviz fogyasztó T. közönséghez.

Miután a Bibarczfalvi mindig Borhegyinek nevezett s hatóságilag is e néven bejegyzett Borviz, melyet társaságunk mult évben felkarolt, s haszonbérbe át vett elég méltatlanul a Borszéki haszonbérlet T. Ciurcu & Comp. által megtámadtatik, honfiai kötelességnek tartjuk a nagy közönség előtt Ciurcu & Comp. igaztalan vádjait le leplezni, — különben mi számítottunk is a concurentiális harcra, s készen is voltunk mindég a csatára, csak azt sajnáljuk, hogy önérdékből szakavatatlan kezek természeti nevezetes kincsek felett pálczát törni merészelnek.

Korunkban, midőn a természet buvárok naponta újabb és újabb fölfödéseket tesznek, midőn néha a mai legnagyobb nevezetesség egy talán holnap feltalálható hasonnevezetesség által elhomályosítottatik nem igen volna szabad minden idáig kevésé ösmert természeti kincset haszontalannak proclamálni s úgy hisszük, hogy Ciurcu & Comp. illetén méltatlan vádja s féltékenykedése csak megszilárdítandja hitében a nagy közönséget, hogy a Borhegyi borviz minden tekintetbe egyedüli méltóversenyháza tud lenni a Borszéki, melynek érdeméből mi soha egy hajszálnyit sem rontunk le.

Nevezett Ciurcu & Comp.-nak közelebről a Nemerébe megjelent becsmérő cikke három részre terjed. —

1-ször, hogy a Bibarczfalvi Borhegyi viz régebb ösmertes lévén nem tudott idáig hirre s kellenősegre verdődni;

2-ször, hogy mi haszonbérletők a Borhegyi vizet Borszéki helyett akarjuk árusítani, s mint hamisítókát úgy jelöl;

3-szor, hogy nem igaz plakátjainkban közölt azon állításunk, miszerint a Borhegyi viz majd azon alkotrészeket tartalmazza mint a Borszéki, mivel még nincsen analizálva.

Az 1-ső állításra csak azt jegyezzük meg, hogy Borszék is egykor elrejtett kincs vala, melyet pásztorok lettek fel, s daczára annak, hogy akkor a savanyu vizekre a közönség kevés figyelmet fordítván egy maga concurentia nélkül állott, még is egy századra vala szükség mig jeleni hir nevét ki vihatta. A Borhegyi Borviz is mely a rengetek erdőktől környezett vadregényes Erdővidéken elrejtve vala, csak mult évben lett anyira felkarolva, hogy mérnökök, vegyészek s természetbuvárok segélyével a forrás minden édes vitzől elkülönített, még pedig úgy, hogy ma a kösziklákából millió gyöngyökbe felbuzgó kristály tiszta jég hideg Borviz egy réa alkalmazott kökeretből csorog szakadatlanul négy csövön ki, s vize oly tiszta — kellemes — erős — hideg — tartós és szállítható, hogy a Borszékiival a versenyt bátran kiállja, a miről maga Ciurcu & Comp. is meggyőződött, midőn incognitó a kutat a hely színe személyesen meglátogatta.

A 2-ik állítást, mint alyas rágalmat visszautasítva hazugságnak nyilvánítsuk; plakátjainkba, melyeket Ciurcu & Comp is a mint állítja olvasott, hártározottan kijelöltük vidékét — helyét — és köz-

Bibarczfalva, május 20-án 1871.

A Borhegyi borviz haszonbérlető társulata.

COPONY MÁRTON, Gőzgép koczka padozat gyára

Brassóban.

A szobának padozatja nem csak annak szépségére, de az abban lakók egészségére is nagy befolyással van. Rosz padozat nem csak hogy a pineze nyirkát magába veszi, sőt még át is bocsátja, a mellett aval kellemetlen surlással is egybe van kötve, a mely csuzt és más betegségeket idéz elő.

Gőzgép-koczka-padozat gyárom felállítására által azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű padozatokat jó és száraz fenyő és tölgyfából, mely utóbbiak különösen alkalmasok nyilvános épületek, üzleti, vendéglői és vasuti helyiségek számára, valamint kitünő szépségűet finom koczka padlozatot lak és disz szobák számára a legjutányosabb árakban helyre állítani.

Megrendeléseknél szolgálók fából készült mintákkal, a melyek a választhatásra sokkal alkalmasabbak, mint a könyomat minta kártják.

87 3—3

Nyomatott Römer és Kammerel.

Eladó LAKTELEK.

98 1—3

Épen S.-Szent-György város végénél Szemerjén, jelenleg csendőrlaktanya helyiség és laktelek s z a b a d k é z b ő l e l a d ó, bővebben értekezhetni fölöle K ö l ö n t e A n t a l tulajdonossal.

Négy gymn. osztályt végzett ifju gyakornokul felvétetik igen kedvező feltételek mellett egy brassóhoz közel — vidéki gyógyszerháza. A német és szász nyelv értése megkívántatik.

Személyes és írásbeli ajánlatokat elfogad. — 92 3—3

Molnár J., Prázsmár.

HIRDETMÉNY.

Három és t. e. Miklosvárszékek lótenyésztési bizottsága részéről közhírré tétetik, miszerint a földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. k. minister ur ő nagyméltósága engedélye folytán Sepsi-Szent-Györgyön a Szt. János napkor tartatni szokott országos vásárt (sokadalmat) megelőző Kedd napon Junius 20-án külön lovásár és ezen alkalommal reggeli 8 órától kezdődve ló és fogatverseny fogtatatni. — 94 2—3

Erdélyi
földterhementesítési kötvényeket
alólról minden időben a legelőnyösebb áron sőt a Bécsi árfolyam szerint is megvásárol.

ANGELOVITS GERGELY,
pénzváltó Brassóban.
Nagytsza szűget Bümehes ház 550.

88 3—3

2800 szemerke fenyőtönk.

A gelencei erdőben különböző nagyságu különösen épület fának való állva vagy levágva, kissebb és nagyobb mennyiségben, valamint ágfá és hij kapható.

Vásárolni szándékozók bővebb felvilágosítást nyernek

99 2—3 Copony és társai
faraktára irodájában Brassó széles utsza 540.

PAP FERENCZ nádszék- és butorgyártó.

Figyelmébe ajánlja a t. cz. közönségnek jó és oltsó nádszék, foutele, kanape, pione és több fából való szobabutorait.

Megrendeléseket elfogad, és a távolabb vidékre is gyorsan kieszközöl. Kivánatra mintakártyákat bérmentesen küld.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.
Gyára és raktára vagy Brassóban, a Nagypiatzon 326. szám alatt a Remenyik-féle házban a rendőrség (22) mellett. 20—0